

ПРОТОКОЛ

От заседание на Регионален консултативен съвет по опазване на горите,
дивеча и рибата

Днес, 18 юли 2023 г. от 10.30 часа в зала 101 на ОА Ловеч се проведе заседание на Регионалния консултативен съвет по опазване на горите, дивеча и рибата. Присъстваха 25 от членовете на съвета (част от тях имаха заместници), съгласно приложения присъствен списък. Състава на Съвета е актуализиран със Заповед № РД-07-113 от 28.07.2023 г. на Областен управител на Област Ловеч. Заседанието се води от г-н Виктор Стойчев, Областен управител на област Ловеч и председател на Съвета. Освен членовете на заседанието присъстваха и г-н Михаил Михалев, студент от Лесотехнически университет гр. София и г-жа Габриела Георгиева, главен експерт в направление „Биологично разнообразие, защитени територии и зони“ към РИОСВ Плевен.

По време на заседанието бяха поканени и присъстваха още: доц. д-р Христо Михайлов, ръководител на Катедра „Ловно стопанство“ при Лесотехнически университет гр. София; д-р Райчо Гънчев, експерт в областта на науките по етология и управление на дивите популации; инж. Веселин Нинов, директор на СЗДП гр. Враца (негов представител бе инж. Цветелина Пенчева – началник на отдел в СЗДП гр. Враца) и инж. Иван Недков, директор на СЦДП гр. Габрово.

Заседанието се проведе при следния дневен ред:

1. Отчет за дейностите по контрол и охрана на горските територии в Област Ловеч за периода 01.01.2023 г. – 30.06.2023 г. (издадени и влезли в сила Наказателни постановления). Предвидени противопожарни мероприятия за 2023 г.

Докладва: РДГ Ловеч

2. Проблеми с разпространението на кафява мечка (*Ursos Arctos*) – мерки за намаляване на нанесените щети и осигуряване безопасността на населението.

Докладват: ТП ДЛС „Русалка“ Априлци; ТП „ДГС Ловеч“; доц. д-р Христо Михайлов, ръководител на Катедра „Ловно стопанство“ при Лесотехнически университет гр. София; д-р Райчо Гънчев, експерт в областта на науките по етология и управление на дивите популации;

3. Разни.

Г-н Виктор Стойчев поздрави присъстващите и откри заседанието, след което представи предложения дневен ред за допълнения или промени. Такива не бяха направени. Дневният ред беше гласуван единодушно.

По точка 1 от дневния ред г-н Стойчев даде думата на инж. Пламен Петров, секретар на Съвета и главен експерт към Регионална дирекция по горите Ловеч да докладва за дейностите по контрол и охрана на горските територии в Област Ловеч за периода 01.01.2023 г. – 30.06.2023 г. (издадени и влезли в сила Наказателни постановления) и предвидените противопожарни мероприятия за 2023 г.

Инж. Пламен Петров представи накратко доклад (доклада от РДГ Ловеч е в приложение към настоящия протокол) относно анализ на резултатите от дейността по контрола на екипите от горски инспектори при РДГ - Ловеч за периода 01.01.2023 г. - 30.06.2023 г. включващ отчет за дейностите по контрол и охрана на горските територии. Той каза, че дейността във връзка с контрола на РДГ Ловеч е организирана в 6 района и има 14 горски инспектори. Извършени са общо 5713 проверки, като 524 са на обекти за складиране, преработка и търговия с дървесина, 708 на обекти за добив на дървесина, 2088 на превозни средства, проверени са 258 ловци и 274 риболовци, както и 1861 други физически лица по населени места. По тези проверки са съставени 24 констативни протокола на неизвестен нарушител, 57 на известен, но без акт за административно нарушение, за 97 разкрити нарушения са съставени актове.

Общо актовете за установяване на административно нарушение са 362 – 358 по Закона за горите и 4 по Закона за лова и опазване на дивеча. Издадени са 274 наказателни постановления, включително и за предходен отчетен период, влезли в сила са 238, изпратени за принудително изпълнение на НАП са 196.

Във връзка с навременното оповестяване на пожарите инж. Петров се обърна към директорите на горските стопанства при възникването на такива своевременно да уведомяват РДГ Ловеч.

Инж. Петър Петров, и. д. директор на РДГ Ловеч каза, че в момента, тревната растителност е изключително буйна след преминаването на проливните дъждове, високите температурни аномалии и като цяло метеорологичните условия са изключително благоприятни за възникването на пожари и призова всички директори на горски и ловни стопанства да предупредят служителите си да бъдат бдителни по отношение възникването на такива и веднага да уведомяват РДГ Ловеч. Той вмъкна, че за Област Ловеч е обявен пожароопасния сезон със заповед на Областен управител на Област Ловеч и са изготвени и съгласувани с РДПБЗН Ловеч, след което са утвърдени от директора на РДГ Ловеч всички Годишни планове за защита от пожари на всички структури намиращи се на територията на РДГ Ловеч. Във връзка с указания на ИАГ са разработени графици за съвместни проверки със служители на РДПБЗН Ловеч в районите с концентрация на туристически поток. По отношение на опазването на горските територии от пожари, каза че след направен анализ проверките от страна на РДГ Ловеч са намалели в сравнение със същия период в предходната година. Позволителните за сеч са намалели с 46 %, а проверките на РДГ Ловеч, спрямо издадените позволителни за сеч са се увеличили. Обяснението за намалението на издадените брой позволителни означава, че търсенето на пазара на дървесина е намаляло спрямо миналата година.

Г-н Стойчев попита колко силен е процеса по обжалване на наложените санкции и Наказателни постановления (НП) на съдебна инстанция и каква част успява РДГ Ловеч да събере като издател на НП и каква част се събира с помощта на органите на НАП.

Инж. Петър Петров каза, че 196 бр. НП са дадени на НАП за принудително събиране, останалите са събрани от РДГ Ловеч. Той обясни, че с промяната на Закона за горите, в частта за размера на глобите те са значително завишени, това предполага намалена събираемост, но се оказва, че макар и с налагането на по-високи санкции - събираемостта е по-голяма.

Г-н Румен Петров, прокурор в Окръжна прокуратура Ловеч, се обърна към РДГ Ловеч, когато извършват проверка и констатира нарушение, да се викат своевременно служителите на ОД на МВР Ловеч за вземането на доказателства. Той повдигна и въпроса относно извършването на контрол на пътищата, по които преминават камионите превозващи дървесина.

Инж. Димитър Шишков, директор на ТП ДГС Черни Осъм, каза, че за горските пътища, в които са държавните гори - горските стопанства издават разрешение за достъп, за тези които не са на горските – кметовете на общините издават разрешение за достъп. По отношение на залесяването на горите г-н Шишков обясни, че съгласно Закона за горите сечищата и пожарищата, които не могат да бъдат възобновени по естествен път до три години от изсичането или изгарянето им при пожар, се залесяват от собственика им до две години след изтичането на тригодишния период. Когато в горскостопанския план или програма, или в план-извлечение за промяна на вида на сечта и възобновяването е предвидено възобновяване по изкуствен начин, залесяването се извършва в срок до три години от изсичане на насаждението.

Г-н Димитър Николов, директор на дирекция АПФСДЧР към ОД „Земеделие“ Ловеч, подчерта, че по отношение на пътищата, в горските територии има много пътища, които минават през тях и обслужват земеделски земи и няма път без изяснена собственост и отговорността за състоянието на пътя е на съответния собственик – община и горски и ловни стопанства.

Инж. Цветелина Пенчева, началник на отдел в СЗДП гр. Враца каза, че част от общинските пътища на общините се отдават на земеделците, за което те заплащат такса и в много от случаите земеделците тези пътища са ги изорали, засеяли и на практика горските служители, включително и изпълнителите по договорите на горските стопанства, както вероятно и на общините не могат да достигнат до насажденията. Тя подчерта, че проблема не е само в горските стопанства, а и в земеделците, които обработват земеделските площи. Този проблем е дългогодишен и решение по него все още няма. Относно пожарите, инж. Пенчева сподели, че липсата на пътища възпрепятства работата на РДПБЗН да стигне до съответните масиви. Тя каза, че има проблем и с частните гори, тъй като се използват едни и същи пътища от горски стопанства и от частниците, за частните достъпа се дава от кметовете, но не се осъществява контрол за състоянието на пътищата и обикновено негативите се понасят от държавните горски и ловни стопанства.

По точка 2 от дневния ред г-н Стойчев даде думата на инж. Добромир Нейков, директор на ТП ДЛС „Русалка“ Априлци да внесе повече информация във връзка със зачестилите проблеми, които нанася защитеният вид Кафява мечка (*Ursos Arctos*) на територията на Област Ловеч.

Инж. Нейков обърна внимание, че последният регистриран случай в гр. Априлци е от 17.07.2023 г., където в махала Пастуханите е видяна мечка с малко мече, а преди две седмици в троянското село Добродан, така наречената габровска мечка се е затворила в обор и извеждането ѝ оттам е било изключително трудно и продължително. Инж. Нейков каза, че целта е да се постигне задължително осигуряване на безопасността, живота и здравето на хората, както и опазване, съхранение и защита на кафявата мечка като вид по Закона за биологичното разнообразие. Той запозна присъстващите с доклад изготвен от него, съдържащ информация за вида Кафява мечка; местообитанието; ситуациите с нападенията на мечки в гр. Априлци и като цяло на територията на областта; целта, която трябва да бъде постигната; мерките, които трябва да бъдат предприети за опазване на вида, както и за живота и здравето на населението; предложения за решения; както и проблемите до които ще доведе нерешението на този проблем за в бъдеще (доклада от ДЛС „Русалка“ Априлци е в приложение към настоящия протокол). Добави, че с приближаването на есента, когато овощните дръвчета в населените места се покрият с плод, населените места ще станат още по-привлекателни за мечките.

Инж. Милко Станчев, директор на ТП ДГС Троян, каза, че предвид промяната на нормативната уредба в законодателството се е променило местообитанието на мечката извън територията на Централен Балкан, вече липсват реконструкциите от преди 20 години, горите са вече млади, липсата на сечищата, липсата на овощните градини, няма поголовие на домашен добитък, няма косене и всичко това принуждава младите мечета да напускат териториите на дедите си, те няма къде да отидат и поради това започват да слизат в населените места и така създават сериозни проблеми.

Доц. д-р Христо Михайлов, ръководител на Катедра „Ловно стопанство“ при Лесотехнически университет гр. София подчерта, че ако този проблем, не бъде разрешен в скоро време, то той ще се задълбочи. Добави, че мечката е била ловен обект до присъединяването ни към ЕС, сега вече е в строг режим на защита от Закона за биологичното разнообразие и Европейската директива за опазване на местообитанията (Директива 92/43). Вида е включен и в конвенцията по международната търговия със застрашени видове от дивата флора и фауна (CITES). Той каза, че е вероятно вече да е наситена плътността, от което следва и саморазселването, а оттам и конфликтите. Обяви, че катедрата, която той ръководи може да се ангажира с мониторинг по отношение на плътността и популационните показатели. Доц. Михайлов каза, че общественото здраве трябва да бъде поставено на първо място. Над мечките в България няма друг естествен регулатор за прираста им и призова да се търси път и да бъде намерено някакво цивилизовано регулиране на мечките, преди да се стигне до ситуацията в каквата е била изпаднала съседната ни държава Румъния, със смъртни случаи и редица нападения над хора. Той акцентира върху това, да бъде организирана среща на по-високо институционално ниво със всички заинтересовани страни като МЗХ, МОСВ, ИАГ, НСОРБ и др., и да бъде взето адекватно решение по проблема.

Д-р Райчо Гънчев, експерт в областта на науките по етология и управление на дивите популации приветства инициативата на Съвета за решаването на този дългогодишен проблем от институциите в България и представи кратък обзор за състоянието на мечките запаси у нас и новите адаптационни изяви на вида спрямо урбанизираната среда (краткия обзор е в приложение на настоящия протокол). Д-р Гънчев каза, че трябва да има институционални решения, структурни промени и ново законодателство за вида Кафява мечка.

Инж. Младен Миков, директор на ДГС Ловеч, каза, че до края на месец юни 2023 г. не са постъпвали сигнали за мечки в ДГС Ловеч. Сигналите за набези на мечки в населените места започват от началото на месец юли, като първият сигнал е от с. Соколово, общ. Ловеч, после „Габровската“ мечка, която се е разхождала из селата Абланица, Българене, Горно Павликене, като в Горно Павликене е нанесла щети на пчелни кошери, направен е опит за прогонване, но след известно време мечката пак се е върнала.

Г-жа Gabriella Георгиева, главен експерт в направление „Биологично разнообразие, защитени територии и зони“ към РИОСВ Плевен, обърна внимание, като каза, че към момента числеността на кафявата мечка в България се определя от утвърдена методика в рамките на Националната система за мониторинг на състоянието на биологичното разнообразие (НСМСБР) към Изпълнителна агенция по околна среда (ИАОС). Мониторинг на кафява мечка се провежда всяка година през есента (най-често през м. октомври). Извършва се по маршрутен метод и задължително с участието на служители от горски и ловни стопанства. Всички установени следи от мечки се записват в полеви формуляри, които се изпращат на ИАОС. Добави, че кафявата мечка е защитен вид, посочен в Приложение № 3 към чл. 37 от Закона за биологичното разнообразие. Разрешителни за улавяне, маркиране и преместване на мечки се издават от министъра на земеделието и се изпращат в Регионална дирекция по горите, а не в РИОСВ Плевен. Когато се докаже, че конкретен екземпляр кафява мечка нанася многократно щети и представлява заплаха за общественото здраве и безопасност, министъра

на земеделието издава разрешително за прогонване или отстрел на екземпляра. За 2023 г. има издадено разрешително от министъра на земеделието за улавяне, маркиране с GPS-нашийници и преместване на мечки от екип на WWW в България (водеща природозащитна организация в световен мащаб), но РИОСВ Плевен не разполага с информация кога и къде ще се преместват мечките. Чрез писмо от дирекция Национален парк „Централен балкан“ е уведомена РИОСВ Плевен, че на 18.05.2023 г. в землището на с. Черни Осъм е освободена мечка, уловена в района на гр. Габрово и маркирана с GPS-нашийник. Данните от нашийника показват, че до момента мечката се е придвижвала на територията на ТП ДЛС „Русалка“ Априлци, ТП ДГС Троян и ТП ДГС Ловеч, предимно в гористи местности. В землището на с. Горно Павликене, общ. Ловеч е нанесла щети върху пчелин, а в с. Добродан, общ. Троян е влязла в обор с телета без да е нанесла щети. По неофициална информация, докато е била в района на гр. Габрово, мечката е хранена от местните жители с мед и ябълки. В резултат на това, мечката е скъсила дистанцията с хората без да изпитва страх. Г-жа Георгиева подчерта, че в случай на нанесени щети от вида Кафява мечка, се назначава комисия със заповед на директора на съответното ДГС или ДЛС и се съставя протокол. Обезщетенията се изплащат от МОСВ, съгласно чл. 79, ал. 2 от Закона за лова и опазване на дивеча. По повод на изказано мнение, че в България незаконно браконьерски се отстрелват най-малко 150 мечки, тя каза, че за убийство на мечка в България няма осъден човек по реда на Наказателния кодекс.

След приключване на дискусията по точка 2 от дневния ред, състава на Съвета се обедини единодушно около вземането на следното

РЕШЕНИЕ:

Копие от протокола от проведеното на 18.07.2023 г. заседание на Регионалния консултативен съвет по опазване на горите, дивеча и рибата да бъде изпратен до по висшестоящите институции Министерство на околната среда и водите и Министерство на земеделието и храните, за да бъде търсено и намерено решение, което да задоволява всички страни по проблема и което да има дълготраен ефект за опазване на флората и фауната.

По точка 3 от дневния ред директорите на горските и ловните стопанства обсъдиха и поставиха като проблем по време на заседанието движението на АТВ-та и четириколки из горските територии без необходимото разрешение, което е незаконосъобразно.

Съгласно Закона за горите движението на тези превозни средства когато не е свързано с изпълнение на горскостопански, селскостопански или ловностопански дейности, е допустимо само с разрешение за това от директора на Регионалната дирекция по горите или от оправомощено от него длъжностно лице, или е по пътища и трасета, които са специално обозначени за такива цели. Движението в горските територии на спортни мотори и четириколесни моторни превозни средства (АТВ) се извършва само по трасета, които са специално обозначени по ред, определен с наредба за условията и редът за движението по горските пътища, за поставяне на пътни знаци и техните образци, както и образците на документите за достъп до горските територии от министъра на земеделието и храните и министъра на вътрешните работи. Достъпът с велосипеди, както и достъпът за езда в горските територии, е свободен с изключение на случаите, когато е ограничен по предвидения в закона ред. По искане на кметове на общини директорът на регионалната дирекция по горите със заповед може да определи горски пътища, за които движението на пътни превозни средства е свободно. Общините, по чието искане е издадена заповедта, са длъжни за своя сметка да обозначат съответните пътища и да осигуряват тяхната текуща поддръжка и ремонт. Организираните обществени или спортни мероприятия в горските територии, както и в територии, които граничат с такива, могат да се провеждат след получаване на разрешение от директора на съответната регионална дирекция по горите. Искането за издаване на

разрешение се подава най-малко 14 дни преди датата на мероприятиято, като се посочат мястото на провеждане и очакваният брой участници и се приложи писмено съгласие на собственика или на лицето, управляващо територията. Разрешението се издава в срок до 7 дни преди датата на провеждане на мероприятиято и в него могат да бъдат определени допълнителни условия за провеждане на мероприятиято, които са задължителни за организатора. Организаторът на мероприятиято осигурява:

1. пожарната безопасност на провежданото мероприятие;
2. почистването на територията и премахването на поставените преместваеми обекти.

Информация за днешното заседание /и взетите решения/ ще бъде изпратена до висшестоящите институции МОСВ И МЗХ, предоставена на членовете на Съвета, на медиите и публикувана на интернет страницата на Областна администрация Ловеч.

Приложения към протокола:

1. Доклад за периода 01.01.2023 г. – 30.06.2023 г. от инж. Петър Петров, и. д. директор на РДГ Ловеч;
2. Доклад от инж. Добромир Нейков, директор на ТП ДЛС „Русалка“ Априлци;
3. Кратък обзор от д-р Райчо Гънчев, експерт в областта на науките по етология и управление на дивите популации за състоянието на мечите запаси у нас и новите адаптационни изяви на вида Кафява мечка спрямо урбанизираната среда.

Виктор Стойчев

*Областен управител на област Ловеч
и Председател на Регионален консултативен съвет
по опазване на горите, дивеча и рибата*

Протоколирал:

*Петя Пенчева
Старши експерт в дирекция АКРРДС*